

LEMEFEME DA
YESU KRISTO.
MARKUS.

MASSACHUSETTS
BIBLE SOCIETY

SHONGA
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY
1915.

LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Catalog No. *Sv. 300.12/MK1925*
Family *SUDANIC*
Sub-Family *CENTRAL*
Branch.....
Group.....
Language *BACHAMA (BASAMA?)*
Dialect.....
Locality *Benue Valley, North Nigeria*
Contents *Mark*
Version *Tentative edition*
Translator.....
Published by *B.F.B.S.*
Place *SHONGA*
Date *1925*
Accession No. *534*
Accession Date *May 28 1931*
Price *.13*

LEMEFEME DA YESU KRISTO. MARKUS.

1 Tiyatsi lemofeme da Yesu Kristo Ndse da Pwa.

2 Botsi miya dori avor malamtso da annabi Ishaya,

“Ni, na len ndso-tuffedei ahunwasa, ma
ha dado tuffedow.

3 Kwormu ma-waha avor kake, dāando tuffe da Homengum, fiyemgo tuffeden :

4 Yohanna a si ma da baptisma avor kake, nda boyi leme a da baptisma ungo po njiya gekelo piyatso ka sahasei.

5 Miye Yahudiya kat ka miye Yerusalem ta dimma hakan ; nda dāaren baptisma avor ine Urdun, ta boyen lemehaseidaren.

6 Yohanna a chopwa ka syewoi lugwabtso, nda hweye sisen ka sillare a ngbangan, ndadi zemawye ka nzumwatso avor kake.

7 Nda boyi leme adi tsa a chi : “Ma ne di si ha kwodei abesin nda perrigi ka kentso, so hweyi hwonyeden tá kenni na gierero a parra.

8 Hen, na downo baptisma ka habiye ; ndi, nda-
ba downo baptisma ka Pitso Tsubwatso. ”

9 Avor getsingen Yesu a dimma di Nazarat abasa Galili. Yohanna a dan baptisma avor Urdun.

10 Naya nda dimma di vor habiye, yanggbel pwa a wuno, Pitso botsi gullatso a janga anangen ;

11 Kworme a dimma di pwa adi tsa a chi : “ Hye no Ndsedei, a na mo ; ha ningi kow yang. ”

12 Pitso a madden gbel nda wudo kake.

13 Tsi ne avor kake boteden bow fwat, Shaitan adi elten ka lemehasei ; nda ndsa bwa kasye kake ; malaiku ta dan kissawne.

14 Betso miya dikdo Yohanna a gberrowe, Yesu a wudo vor Galili adi boye lemfeme da Pwa, nda di tsa a chi :

15 “ Bo tilo hangen, homne da Pwa ne gbel. porum njiya huna vo diyalome gaka lemfeme. ”

16 Ndadi weyo a kwaka habiye da Galili, nda na Siman ka Andarawus ndso-nogo Siman, tadi dong ndalimtso avor habiye, ten dziye-ker vakye.

17 Yesu a tsaren a chi : “ Hwam ga besin, hen gban, na ngaddowno huna ndsa dziye-ker bware. ”

18 Bongong bongong ta daka ndalimtso a kwoden.

19 Naya nda weyo akwamu kyengkyeng nda na Yakub ndse da Zabdi, ka Yohanna ndse-nogen ; ten gban, ten ne avor kwombe di dade ndalimtso.

20 gbel nda watiren ; ta daka bageren, Zabdi avor kwombe ka lagbeiden, ta kwodo besin.

21 Ta perro vor Kafranahum. Gbel nda perro hwodiye hiwotso a fira piyatso ; nda gballa kenne miye.

22 Ta ndello ka kenlemeden, gibo nda kenneren hye kanna a chi tsi ne homo-la, á botsi miye-da-duwe.

23 Avor hwodiye hiwotso ama nedo ka pitso rektso.

24 Nda mar kwormungen adi tsa a chi : “ Mino ungeino kow, Yesu Ndse-Nazarat? Hye si ɓa mberreina? Hen leyerá, hye, ndso-tsubwatsi da Pwa.”

25 Yesu a boyi leme adi tsa a chi : “ Kir kv a-munga hye dimma di yedingen.”

26 Rektso pitso a taɓalaren, nda mar kwormungen kerker, nda dimma di yedingen.

27 Ten kat, ta ndello a ɗiye so di siren ta tsa a chi : “ Mino sano? kensye hweila na? Nda hiwa rektso pitso ka mbamtso, ten gban ta kel lemeden.”

28 Lemedén a muɗo nagiduna a perrigo njiya Galili.

29 Naya ta dimma di ha hiwotso ta perro hwoda Siman ka Λndarawus, ten no ka Yaɓub ka Yo-hanna.

30 Soyitsi Siman nga bo ka otso. Gbel ta boyen lemedaro ; nda si a kittiro a tuffongero a maddo, otso a ɗakaro, nga wudo lentsodaro.

32 Ka kade, fire ɓe mberro, miya si gakan ka dziye-otso kat ka dziye-pelle.

33 Miye-hwodiyeŋen ta gbowo a kwamu ha.

34 Nda mbo miye-otso hanannan, otsodaren som som ; nda dimmado pelle hananan ; ndá ðaka pelle ta boye leme gekelo ta leyeren.

35 Ka ha kedatso nda maḍo a dimmo, nda wudo ha nedo tá ḥwara do, gara nda ḍa hiwotso.

36 Ka Siman ka miye hakan ta kwodo besen.

37 Ta pan ta tsan a chi : “ Ḑware kat ten ne di elta.”

38 Nda tsaren a chi : “ Ḑakamen ma wudumo hwodiye gbelye, gekelo na boye leme garo, gibo ge lano na si.”

39 Nda perro vor hwodiye hiwotsodaren avor Galili kat, nda boye leme a dimdo pelle.

40 A ndso-dagdei a si gakan adi ngisen nda gyerero ahumwasen adi tsan a chi : “ Na hye mwa, ha ḥo kow hye mbo otsi ino a sisin.”

41 Lemongen a o Yesu, nda ḍif tuffongen a pan a tsan a chi : “ Hen mwa, hya dimma chaw.”

42 Ḑogong ḥogong dagdei a mbo gen, nda go dsang dsang.

43 Gbel nda ven tuffe a hiwan kerker a tsan a chi :

44 “ Ḑé boyi a lemo ka ndong ma ; dso wudo, bilo malami ka nanga hye ḍa sye Musa a hiwa gekelo tsubwatsodow go mwaledaren.”

45 Nda dimmo a tiya boye miye hananan, nda kajido lemenano kat, Yesu árei mba portso avor hwodiye yangbwang. Tsi ne a basa ha tá ḥwara do ; ta si gakan di ha chang.

2 Miya bo kyengkyeng ahumwa, nda minna a perro Kafranahum, miyedi boyi lemongen tsi ne a hwodiye.

2 Bware kabagban ta gbowo, tá ha a mbidi nagi a kwamuha ; ndadi boyeren le.

3 Ta si hakan ka ndong ma, ndso-otso kerker, miye fwat adi nguten.

4 Tá mba dsoto ahakan ge lektsi miye, ta wuna ha a no vune, a jaugado sobotso a ndso-otso a bo anaugen do.

5 Yesu, naya nda na vodiyalomedaren nda boye ndso-otso : “ Ndse, miya ngurugo lemohaseidow.”

6 I dziye-daduwe nedo a-ndsotso, ta ndelha avor yedingeren adi tsa a chi :

7 “ Go mino mano a boyo che ? Ndadi da Pwa ; wano ka ha ba ngurogo lemehasei sie Pwa hido ?

8 Bogong bogong Yesu a leyo avor pitoden tadi ndelha che avor nangereren. Nda tsaren a chi : “ Go mino hunadi ndelha avor yedingowno.

9 Ndo di ne popullo, na miya tsa ndso-otso ino : miya ngurugo lemohaseidow ; na miya tsan a chi : ngur sobotsodow hye wudo ?

10 Gekele huha leyo, Ndso-Bwara ha ne kan a vratso ndaha ngurogo lemohasei (nda tsa ndso-otso).

11 Nadi boyu, madi ngurigo sobotsodow, wudo hwodow.”

12 Nda mado yanggbel a ngur sobotsoden, nda dimmo ahumwasen kat. Ta ndukodo Pwa, ta tsa

a chi : “ Hiná liya na sye botsi ano. ”

13 Nda dimmo gban nda wudo kwaka bahar ; lek-
tso miye kat a wudo hakan, ndadi kenneren.

14 Naya ndadi muḍo nda na Lawi, ndse da Hal-
fa tsi ne ndsa a ha miya luw chantso do ; nda bo-
yen : “ Hye kwodei. ” Nda maḍo a kwoden.

15 Tsi ne di zemsye a hwoden, ka miye-luw cham-
tso ka miye-ḍa sahasei gban ten ne ndsa ḥwa ka
Yesu ka miye-kwoden ; ten ne hananan di kwo-
den.

16 Miye-dori ka Farisawa ta nan nda zemsye ka
miye-ḍa sahasei ka miye-luw chantso, ta tsa mi-
ye-kwoden : “ Ya nda zemsye nda tsobo ka miye-
luw chantso ka miye-ḍa sahasei ḥwa ? ”

17 Naya Yesu a kello nda tsaren a chi : “ Miye-
dwatye taná go humne homo-ngumwe sie dziye-
otso ; hen tá si ḥa wa miye-fyemye, gekelo miye-
hasye na si. ”

18 Miya-kwoḍo Yohanna ka Farisawa kat tadi
gwonni. ta si ta tsan a chi : “ Gomino miye-kwo-
ḍo Yohanna ka miye-kwoḍo Farisawa adi gwon-
no, miye-kwodow á ḍa ?

19 Yesu a tsaren a chi : “ Ya miye lekki ahaka
vune metsorikitso a gwonno getsingen mureme-
tso ne avorsen ? Miye ndsa haka muremetso tá
leyi gwonno.

20 Ndong firo ḥa si aha miya ngur muremetso
avorsen, getsingen tanḥa gwonno.

21 Tá ma a ngur base hweile a gbo a-ire kan, gi-
bo a-hweile ḥa kipa a-ire, gwei ḥe go gban.

22 Tá ma a ngur habiye mbwotsi annab hweile a ðikko vor gbura habiye ira, gibo che habiye mbwotsi annab a tsirra gbura habiye, habiye mbwotsi annab a kiðo kat ka gbura habiye ; miya weya ðikdo habiye mbwotsi annab hweile avor gbura hweile. ”

23 Ndadi weyo a perrigo gasye a firo piyatso, miyedi-kwoden a tiya bei lutu zumwe, ten ne avor weyetso.

24 Farisawa ta tsan a chi : “ Ni, lemo mino ta ða sa miyá mo a fere piyatso ? ”

25 Nda tsaren a chi : “ Huná liya na avor malam-tso sye Dawuda a ða a fira nda ðongo kan ; meatso a gen, ten ka miye ta ndsa karen ? ”

26 Nda perro haikali getsingen Abiyatha tsi no malam magbane, nda zem gurasatso ðiktso, itye miyá weye zemmo, sie malanye ten nedi zemmi, nda vo miye ta ndsa kan ? ”

27 Nda tsaren a chi : “ Miya ða fira piyatso go ðwara ; miyá ða ðwara ge fira piyatso. ”

28 Che gban Ndse-Ðwara tsi ne homo fire piyatso. ”

3 Nda minna perro hwodiye hiwotso ; ga ama nedo ma ka tuffe ngbatso.

2 Ta niden ati tanþa na, sie ndaþa piyaden a fire piyatso, gekelo ta gomen le.

3 Nda boyo manano tuffongen a ngba : “ Maði, kango avorti. ”

4 Nda tsaren gban : “ Ndaþa hula a fire piyatso

miya ɗa sofeme, sie miya ɗa sahasei ? Miya mbo-
do pitso, sie miya belha ?” Ta ndsa ɗong.

5 Nda niden ka yedigbepye, kwakasen a ɗikka
ge nyeretso yedingeren. Nda tsa mangen : ɗifa
tuffanga.” Nda ɗifen ; tuffongen a minna hula.

6 Farisawa ta dimmo tadi peiyo ka miye da Hi-
rudus ta chello so lemongen, sie ta belten.

7 Yesu a maɗo ka miye-kwoden ba wudo kwa-
ka bahar ; miye hananan di haka Galili tadi kwo-
den.

8 Di haka Yahudiya ka Yerusalem ka Iduniya
ka ngertso Urdun ; di haka Sur gban ka Sida mi-
ye hananan, naya ta kel leme sye ndadi ɗa, ta si
gakan.

9 Nda tsa miye-hwoden, na miya dakan kwom-
be swadei ahakan gekelo miye, be tá tilten

10 gibo nda mbo otso hananan. Lektso dziye-
otso kat ta tilten ati ba kellan.

11 Pitso rektso, naya ta nan, ta fuko ahumwasen
ta maɗo kwormungeren ta tsa a chi : “Hye no
Ndse da Pwa.”

12 Nda hiwaren be taná dimmaden.

13 Nda ngerro a no mwotso a wa miye ndadi mo-
tiren ka nangen, ta wudo hakan.

14 Nda taɗa bow a mbidi gbei gekelo tana ndsa
kan, ati ndaba lentiren ta kenno miye leme.

15 Tanba ɗim nyeretso tadi mbo dziye-otso ta
dimmado pelle :

16 Siman a nda ɗikken kwaka hweile Bitrus,

17 ka Yaɗub ndse da Zabdi, ka Yohanna ndso-

noge Yaḳub; nda ḍikken a kwako, Buwanarjis,
angen dziye da hubokkoha no;

18 ka Andarawus ka Filibbus ka Barthalamawus
ka Matta ka Toma ka Yaḳub ndse da Halfa ka
Taddawus ka Siman ndse-Kana,

19 ka Yahutha Iskariyoti ma kipan.

20 Nda perro i hwadiye nedo. Lektso miye a
lekko, tá ḍakaren ta zemsye.

21 Naya ndeingen a kella ano, ta dimmo habwan-
ge ati ta kitten, gibo ta tsa a chi: “Ḑo takum-
mo.”

22 Miye-ḍaḍuwe iye si di haka Yerusalem ta tsa:
“Tsi ne ka Ba'alzabub, di haka homen 'pelle nda
dimmado pelle.”

23 Nda watiren a boyeren leme takale a tsa: “Ya
Shaitan a dimmado Shaitan?”

24 Homne na ḥo tokko gbei, homne ano à mba
kangtso.

25 Na hwodiye a tokko gbei hwodiye iyeno á
abın kangtso.

26 Na Shaitan a maḍo ka ngyatso ka nangen, nda
takko gbei, tá ha kan ndaḥa kango, ungen ḥe
mbo.

27 Tá ma a mba portso hwoda ma-kerkere ati ḥa
por ginesen, na miyá liya a ḥweye ma-kerkere.
Na miya ḥweyeren miya mban.

28 Diyalo nadi boyowno, miyeḥa ngurogo dziye-
ḥware lemehasei tadi ḍa kat: nagi ya ta yim Pwa
miya ngureren gen.

29 Ma yim Pitso Tsubwatso miyá nguren gen na

gi gwodi, ndse-dim bashitso ne á mba ;”

30 ge la ta boyo : “ Tsi ne ka rektso pitso. ”

31 Feringen nogen ka miyedaren a si ; ta lensye gakan a warren ta kange habwange.

32 Miye lektsi ne ndsa hakan ta tsan a chi : “ No-gu ka miyedowno ten ne habwange di elta. ”

33 Nda mwaren a tsaren : “ Ndo nogi no ka miyedei ? ”

34 Nda nido miye ndsa hakan a tsa : “ Namo nogi ka miyedei, gibo ma ɓa ɗa motso da Pwa tsi ne ndso-nogi ka nji-nogi ka nogi.

4 Nda minna a tiya kenno miye a bahar. Miye hananan a lekko hakan ; nda perro vor kwombe ma a kwaka habiye.

2 Nda kenneren sye ƙabagban ʼka leme takale. Avor kentso nda boyeren :

3 “ Tsam kwakengowno : Ma-legasye a dimma ge legasye,

4 getsingen avor legasye, a daso a fuko a no tuffe, ɓakariye a si a zemmo.

5 A daso a fuko a no fara aha ta njiya do gban ; gbel angen a maɗo gekelo njiya á kuboko.

6 Naya fere a ɓurro, nda gɓamno ; tá kwirye do, nda nibboko.

7 A daso a fuko vor hwalye. Hwalye a nduko a gboreren a ɗa dase.

8 A daso a fuko a njiya pe pe, angen a vodo hulatso a nduko a go gban, nda ɗa dase, a daso bow mwaken, a daso bow tukweltaka, a daso ha-

ru.

9 Nda tsa : “ Ma ka kwakei kan ma nda kello.”

10 Naya nda ndsa hido, miye ndsa hakan gbap-po karen bow a mbidi gbei ta diyen a no leme ano.

11 Nda tsaren a chi : “Hu no miya vodowno, ma huna leyi leme gbotso homne da Pwa. Miyero ahabwange, miya verren kat ka leme takale :

12 gekelo ta niya ka diyengeren, hé taná naha, ta kello ka kwakengeren, hé taná sído ka yédingeren, gekelo hé tá ndella a minna, miya ngurerengo leme a verren piyatso.

13 Nda minna a boyeren : “ Huná leyi leme ana? Huna gaiya huna leye leme kat ?

14 Ma-legasye adi lega alaleme.

15 Miyenino a no tuffe, ha miya lega alaleme do no ; naya ta kello, gbel Shaitan a si a porro alaleme, a miya lega a yedingeren.

16 Che gban iye miya legaren aha faratso, ten no, fira ta kello leme, gbel ta luwtiro ka yedikunye ;

17 tá kwire karen, ta weye ndsa botso kyengkeng ; getsingen fira tonotso a si kan, nagi miya vingtiren gekelo leme, gbel ta pawo,

18 Ten gban miya legaren avor hwalye, ten no di kel leme,

19 betsi ano leme el sye vratsi ino ka vakatso vratsi ka kwazemsye ha si, ta gbo alaleme, nda go ha.

20 Miyenino gban miya legaren a njiya feme, ten no di kel leme, tan luwo, ta vodo pepetso, imi bow

mwaken, imi bow tukweltaka, imi gban haru.”

21 Nda tsaren a chi : “ Miya fin ñiye gekelo miya ñikden apukko gbatso, nagi apukko gbagleke miya ñikko ? miyá weye ñikko no ha gballatso ?

22 Gibo tá aso miya ñoden, a miyá ñimnaden, tá aso a ha gbotso, a miyá ñimnaden ahabwange.

23 Ma ka kwakei kan, ma nda kello.

24 Nda tsa a chi : “ Niyam ka la ñunadi kello ; gba ñunadi kensye kan, kan miya kennowno, miya ñikownodo ño.

25 Ma ka sei, tsi no miya ven. Má ñim so, tsi no miya luwgen a hangen.”

26 Nda tsa ño : “ Homme da Pwa che nda go, botsi ñwara a ka dasei a ñjiya.

27 Nda bo a maño ka fire ka tukurtso ; dasei a dsa a nduko ; ndi gban ndá leye geche ndadi go.

28 Njiya a vodo sofeme ge nangero ; akwamu nga vodo kake, nda ñimmado chifatso, chifatso a ñimmado dasei.

29 Fira sye a na kan, nda ngur tsakñatso gekelo kwa ñawsye ñe kenno.”

30 Nda tsa ño : “ Ndo so ne botsi Homme da Pwa ? Ka ndo leme huma wanden ?

31 Tsi ne botsi daso kyengkyeng ma miya lega avor ñjiya, nda perrigo nagindo daso avor ñjiya ka swadatso,

32 A no getsingen na miya lega, nda maña a nduko a perrigo jibe kat ka ndukotso, nda ñim zyemye ndukotso, ñakariye a pwa a ndsa syema yengen.”

33 Ka lemo takale hananan nda kenneren a kan-
na mbatso keltsodaren.

34 Ndá boyeren leme sie ka lemo takale ; avor
botso nda wuna miyedi-kwoden zeregyeden.

35 Avor fira ano, kade a kenno, nda tsaren a
chi: "Dakamen ma wudo hayatso.

36 Ta takka so ka fure, ta nguten karen che
avor kwombe. I kwombye nedo ahakan.

37 Hawei kabagban a maḍo ; gamo habiye a leb
kwombe, habiye a perro vor kwombe a na.

38 Ndi ka nangen, tsindo a ngba kwombe di
chini a no sobotso. Ta viḍiyen a tsan:" Malam
té ḍikdo nanga ma kiḍum ?

39 Nda viḍiya a maḍo ; nda huba ka hawei nda
boyo habiye: "Kange ḍong." Hawei a kisso ;
chibtso gbantso a ḍimtiren.

40 Nda tsaren a chi: "Go mino huna hweyo ?
Á nda kenno huná ḍim vodialome ?"

41 Hweyi kalatso a gerren gban, ta boyo so di
siren: "Wano ma, hawei ka habie a kellen
leme?"

5 Ta tilo hayatso habiye avor njiya Garasina-
wa.

2 Nda dimma avor kwombe, ḥogong ḥogong ma
ka rektsi pitso a peiyo kan, nda dimma di vor
gwei avor mwotso,

3 Ha ndasatsoden ne avor gwei a mwotso. Tá
haka ma ndaba ḥweyeren ka malye ;

4 gibo miya ḥweyeren hananan ka gberrowe

ka malye : nda tawa malye, nda heiya gberrowe ;
tá ma do ka ha ha mban a beyeren.

5 firefiro ka tukurtso ka fere gban ndadi wa
kawahome a gwo mwotso.

6 Naya nda na Yesu gara hong hong nda gibo a
wudo hakan a fuko ahumwasen ;

7 Nda mar kwormungen kerker a tsan : “ Mino
ingi kow, Yesu Ndse da Pwa Ma-ndukotso ; na
gbo kwako Pwa hé di dei sye á hula.”

8 Gibo nda tsan a chi : “ dimmago yedingen hye
rektso pitso.”

9 Nda diyen a chi : “ Kwakenga achiya ?” Nda
tsan a chi : “ Kwaka ne gbowum, gibo hi ne yang
hananan :”

10 Nda ngisen hananan hé ndá omren avor njiya
ano.

11 Ahano tumburmye a lekko pus, tadi zemmo
a gyenga mwei.

12 Ten pelle kat ta ngisen a diyeren : “ Hye
lenereino avor tumburmye, ma hina perro vor-
sen.”

13 Yesu nda mwa. Rektso pitso kat ta dimmo
a perro vor tumburmye, ten gban ta gibo a fuko
vor habiye (ten ne hananan, basa alfin) ; ta
mberro vor habiye.

14 Miyedi-jini a gyebo, ta boye miye avor garu
ka hwadiye kat. Miya dimma ha na sa a da.

15 Miya si gaka Yesu, miya na ma ka pelle
kenneng, ndadi ndsa ; nda kala basyesye, tsi ne
avor yedifemedan, ndi ma bowti pelle anangen

kenneng ; tadi hweyo.

16 Miye nan ta boyeren leme dache miya da ma ka pelle, ka leme da tumburmye gban.

17 Miya tiya ngisen nda dimma a mbatso hadaren.

18 Naya nda perro vor kwombe, ndi ma ka pelle kenneneng nda ngisen, ma nda ndsa kan bwa.

19 Ndá mwa, nda boyen : “Wudo hwodowno gaka miyedowno hye boyeren leme so gbanye Homen a dow, hye boyeren gban, lemonga a oren.”

20 Nda muḍo a tiya boye leme avor Dikafolis, leme so gbanye Yesu a dan. Bware kat ta ndello.

21 Naya Yesu a minna di basa bayatso, lektso miye a peiyo hakan ; tsi ne a kwaka habiye.

22 Ama geka miye-gbanye hwodiye hiwotso, kwakengen Yayirus. Ndaḥa nan, nda fuko ahumwasen.

23 Ndata ngisen kabagban adi tsan : “Ndsitso-dei kyengkyeng kwongno a kwamu wei, nadi elo gakow, hye si a pokerro tyefunga, nga dim pitso a nyero.”

24 Ta wudo kan, miye lekki adi kwoden, ta ngyegren.

25 Itsi metsi nedo gban, nga pikkado dsambe kyewatso bow a mbidi gbei,

26 nga dim tonotso kabagban gaka miye ka ngumwe hananan, nga kiḍa ginetsolaro kat, nga dim piyatso, otso a nduko.

27 Naya nga kel leme Yesu, nga perro vor fure abesen, nga pa rukuteden.

28 Nga tsa a chi: "Na hen pa basyesyeden henba nyero."

29 Bogong bogong pukko dsambedaro a mbo; nga kello avor siso, otso a mbo gerra.

30 Bogong bogong Yesu a leyo avor yedingen nyeretso a dimmo avor yedingen, nda biya avor lektso a tsa: "Wano pa basyesyedei?"

31 Miyedi-kwoden ta tsan a chi: "Hye na lektso miye a ngyegra, hye minna a diyeino a chi: wano pei yo?"

32 Ndi gban ndadi niyo ati ndaba na ma da sano.

33 Metsi ino nga si, hweyi kalatso a gerro, siso a wurero gekelo nga leyo sye miya daro, nga fuko ahumwasen a boyen diyalemo yangkat.

34 Nda tsara a chi: "Ndsitso, vodiyaledow a mbo otso: weyo pe pe, ndsayang pe pe, hye piya ka otsodow."

35 Tsi ne di boye leme, miya si di haka hwoda magbano hwodiye hiwotso, ta tsa a chi: "Ndsit-sodow a mberro, ya hyedi tonodo malam?"

36 Yesu bo kel la miya boyo, nda tsa magbane hwoda hiwotso: "Be hweyi, vo diyalome."

37 Nda wudo ka Bitrus ka Yakub ka Yohanna ndso-nogo Yakub, nda daka ma som a kwoden.

38 Ta si hwoda magbane hwodiye hiwotso; nda na miyedi daw kwame tadi tuwo a wa kawa-home.

39 Nda perro hwodiye a tsaren: "Mine gowno, huna daw kwame'a wa kawahome? ndsitso ngá mberro, kwotedi chini."

40 Ta kyedegen. Nda dimmaden kat habwange, nda ngur bagen ndsitso, ka nogere, ka miye nda weyo karen, nda wudo haka ndsitso.

41 Nda kit tuffo ndsitso a tsara a chi: "Talitha kumi," zeregyeden no: "Ndsitso, na tsow a chi, mađi."

42 Bogong bogong ndsitso a mađo a weyo, gibo kyewatsodaro bow a mbidi gbei. Ta ndello kabagban.

43 Nda hiwaren, nagi wano, bé ndá leyi ano. Nda tsá gban, na miya verro sizemtso.

6 Nda dimma tsiro a si hwoden; miyedi-kwoden ta wudo kan.

2 Fira piyatso be kenno, nda tiya kenno miye avor hwodiye hiwotso. Bware hananan naya ta kel lemeden, tadi ndello a tsa a chi: "A ndoha mano a đim alalema? Nda ula leyetso miya vo mano: lentso gbantso a dimma a tuffongen?"

3 Mano á tsi no ndso-fyedsye, ndse da Maryamu, ndso-nogo Yakub, ka Yosi, ka Yahutha, ka Siman? Miyedaren dziye-maindie gban ten ne ahakeino." Be go so-pawtsi ahangeren.

4 Yesu a tsaren a chi: "Annabi á weye đongo fukatso sie avor njiyaden, avor miyeden gban, ka hwoden."

5 Ndá mba da so gbane ahano, nda ngur tuffon-

gen a pa dziye-otso kyengkyeng, nda mbo otso-daren.

6 Nda ndello gekelo vodiya lemo tám kuren. Nda gballa weyo avor hwodiye kake a kenuo miya.

7 Nda watiren ten bow a mbidi gbie, nda tiya lentiren, ma ta wudo di gbei di gbei; u la verren kentso a no rektso pitso.

8 Nda hiwaren hé tá ngur ndong so gekelo tuffe sie garatso hido; hé taná ngur gu'usatso, ka gbura, hé tá ngur bara a so hweye sitto,

9 ma ta weyo ka hwonye a mborriye, hé miyá chopwa rukutye gbei.

10 Nda tsaren ɓo: "Nagi ndoha huna perro a hwodiye, ndsam ahangen, hé huná wudo ha some.

11 Nagi ndoha, ha miyá luwrownno do, miye kella lemcdownno gban, dimmum go hwodiyengeren huna bengo mborringownno, berbere a jango gekelo mwa la anangeren."

12 Ta dimmo a boyo leme, na miya po njiya. Ta dimmo ka pelle hananan ta bossere n mare a mbogerren.

13-14 Homen Hirudus nda kel lemongen (gibo kwakengen ɓe go ma-leyetsi), nda tsa ɓo: "Yohanna ma ɗa bap tisma, ɓo maɗo di ha mberrotso, ge lano kentso gbantso a ndsa a yedingen."

15 Imi a tsa: "Iliya." Imi gban a tsa: "A annabi no, ma hido avor annabawa."

16 Hirudus, naya nda kel leme a tsa a chi: "Yohanna a na bong nangen, tsi no nda madi."

17 Kaden Hirudus di siren nda lensye a kir Yohanna, nda hweyeren a gberrowe gekelo Hirudiya metso da Filibbus ndse-nogen.

18 Gibo Yohanna a boyo Hirudus : “ Árai hula gakow hye no ka metsi ndso-nogu.”

19 Ngei gban, Hirudiya, nga vingren a mo ati ba belten ; ngá mban.

20 Gibo Hirudus ndadi hweyigo Yohanna gekelo nda laye a chi, tsi no ma-feme ka ndse-tsubwato gban, ba jinten pe pe, nda kel lemeden kabagban, nda kello ka yedikunye.

21 Ndong firo gban Hirudus a peiyedo miyegbanye, ka miye-kwatye, ka miye ka homne di haka Galili avor hwoden, nda da odsetso a no fira miye mwasaren kan.

22 Ndsitso da Hirudiya nga perro adi wuro ; Hirudus, ka miye ndsa, ta zemsye karan, ha ningeren karo. Homen a tsa nji-rikitsa “ Nagi ndo ula so hye mo, hye ngisi, na vu.”

23 Nda gbo gakaro : “ Nagi mino hya ngisi, henba vu ; nagi toktogbeiyetso homnedei hye ngisi, na vu.”

24 Nga dimmo a boyo nogero : “ Mino henba ngiso ?” Nga mwa : “ No Yohanna adi da baptisma.”

25 Bogong bogong nga perro tantan nga ngiso a tsa a chi : “ Hen mo hye vi bogong no Yohanna adi da baptisma avor gba kada.”

26 Yedi homen a kidden kabagban ; gekelo gbotye nda gbo ; gekelo miyedi ndsa ha sizemtso

gban, ndá mo ati ɓa kerrero.

27 Ɓogong ɓogong homen a len ndse-kawatso a boyen, na miya sika nangen.

28 Ndse-kawatso a wudo ha gberrowe a bong nangen a sika no avor gba kada, nda ven ndsitso, ndsitso gban a ven nogeró.

29 Naya miyedi-kwoden a kel leme ta si a ngur gbelle sisen a wudo a ɗikden avor tane.

30 Manzani a gbowo ahaka Yesu, ta boyen leme kat sye ta ɗa, ka iye ta kenno miye kat.

31 Nda tsaren a chi. “Hwa, ndsa hu di sirownno aha tá bwara do, ati huɓa piya kyengkyeng,” gibo miyedi si, ka miyedi wudo hananan, tá ɗim humwaha ta zemsye.

32 Ta wudo ka kwombe aha tá ɓwara do.

33 Miya naren avor weyetso, ɓware hananan tan leyotiren, ta gyebo a takado habiya, ta si di hwodiye kake kat, ta liyatiren.

34 Yesu a dimma a na lektso miye kabagban, lemongeren a oren ten ne botsi mbagei tá ndso-jintso karen; nda tiya di kenneren leme kaba-gban.

35 Fere ɓa di mberro, miyedi-kwoden a si hakan ta tsani: “Hano tá bwara do, fire ɓa mberro,

36 hye tsaren, ma ta wudo hwodiye var kake takaha, ta ɗerro nangeren sizemtso.”

37 Nda mwa a tsaren a chi: “Hu ka nangownno vomeren, ma ta zemmo.” Ta tsan: “Huma wudum a ɗerrum gurasatso kwamu silletso haru gbei a verren ta zemmo?”

38 Nda tsaren achi: "Mowto gurasatso ya a tyefungowno? Wudun, niyam." Ta naro a tsa: "Kwongno tuff, ka vakye gbei."

39 Nda boyeren ma ta ndsa kat a no kake bagbakei.

40 Ta gbowo a ndsa, haru gana, bow tuff garo, haru a ha som, bow tuff a gbowo som gban; che hananan.

41 Nda porro mowtsi iyeno tu ff ka vakye gbei, nda mad diyengen a pwa, nda humwaren a beiya gurosatso, nda vo miyedi-kwoden gekelo ta dikden ahumwa miye. Vakye iyeno gbei nda byanaren kat.

42 Kat ta zemmo a hyeḡa.

43 Ta gbowdo bwakei sizemtso iye mbidi, a na a konye bow a mbidi gbei kat ka vakye.

44 Miye nino iye zem mowtsi iyeno, murye hamsa.

45 Ɔogong Ɔogong nda boyo miyedi-kwoden, ma ta perro kwombe, ta ngerrigo habiye ahumwasen a wudo gaka Baitsaida, ndi gban nda kango ḡa gerren a kwatatso.

46 Naya nda gerren a kwatatso nda muḡo no mwei ḡa hiwo.

47 Kade a kenno kwombe ne kango avor habiye, ndi gban tsi ne a ha gballatso di siren.

48 Nda naren tadi tonokemberrotso, hawei ne ahumwasen. Nda si hakaren, ha á nda keda, nda weyo a no habiye, nda go yetsi ndaḡa perrigeren.

49 Naya ta nan ndadi weyo a no habiye, ta kanna a chi pella, ta mar kwormungeren ;

50 Gibo tan nan kat hweyi kalatso a gerren. Bogong bogong nda boye leme karen nda tsaren. a chi : “ Ma yedingowno a ndsa, hé huná hweyo, hen no.”

51 Nda ngerro kwombe a dsa hakaren ; hawei a kisso. Ta ndello kan avor mensen.

52 Tá bo mensen ka leme gurasatso, gekelo yedingeren a twaltiko.

53 Ta tila hayatso, ta si njiya da Janisarat, ta hweye kwombe.

54 Naya ta ngerrago kwombe, miya leyeren ;

55 miya gyebo vor njiya kat ta tiya para dziye-otso a sobotodaren, miya si karen aha miya kella nda gedo.

56 Ha nda perro do avor hwodiye kake, avor garatso, avor ha gballame, nagindo ha miya dikdo dziye-otso avor lumotso, ta ngisen ati tanba pa mbuwo rukuteden ; miya pan yangkat a mbogerren.

7 Farisawa a lekko ahakan, ka imi nedo gban di haka miya-dori iye si di Yerusalem.

2 Ta na imi avor miye-kwoden ta tul gurasatso ka tuffa miyá tsubwa.

3 (Gibo Farisawa ka Yahudawa, na taná tsubwa tyefungeren tá zemsye, ta kwodo kwaleme da miye-gbanye,

4 Nayata dimma di vor lumo, taná zemsye ta

yebo. I sye nedo kabagban tana luwo ati miya hweyeren, miya tsubwa gbei ta, ka dwei ussyee, ka gbei deamse).

5 Farisawa ka miye-dori a diyen a tsa: "Go mino miyedi-kwodu á kwodo leme da miye-gban-ye, ta zem gurasatso ka tuffa miyá tsubwa?"

6 Nda tsaren a chi: "Gbokoko Ishaya a boye leme anangowno, hu dziye-kuta, botsi miya dori: Miyeno hware ta ndukodi ka kwamungeren. yedingeren hong hong.

7 Ba tadi dei sye, leyeche tadi kenno miye, boyile da hware no."

8 Huna daka hiwatso da Pwa, huna kwodo kwaleme da hware botsi leme tsubwa dwa, ka gba ta, ka sye hananan som."

9 Nda tsaren a chi: "Bwang huna ko hiwatso da Pwa gekelo huha hweyigo lemedowno.

10 Gibo Musa a tsa: "Hye ndukodo bagu ka nogu; ma da bagen ka ma da nogen ha mberro mbok."

11 Hu, huna tsa a chi: Na ma tsa bagen, nagi nogen no: "Sa huha dimmo gakei Korban ne (botsi ungo Pwa no),"

12 Huna rei minna dakan nda vo bagen ka nogen nagi mino.

13 Huna minda leme da Pwa leme beiyo gekelo ungowno ma huna vodo miye. Sye kabagban botsi ano hunadi da."

14 Nda wa miye fure a tsaren a chi: "Kellemi hu yangkat a tsa kwakengowno.

15 Tá aso ahabwange ka hwara, naya nda perro yedingen nda minna rekan ; sye di dimma di yedi hwara, ten no di rekko ma.

16 Ma ka kwakei kan, ma nda kello."

17 Naya nda taka so ka lektso miye, nda perro hwodiye, miyedi-kwoden a diyen zeregye lema ano.

18 Nda tsaren a chi : " Hu gban huná kello, tá aso ahabwange ka hwara, nda perro yedingen ndaha minna rekan ?

19 Gibo á perro vor yedingen, yeje gbanye a luwren, nda dimma a perro gwo egretso che gban sizentso kat nda go pe."

20 Nda tsa gban a chi : " Sa a dimma di yedi ma, tsi ne hasen.

21 Gibo di vor yedi hwara dyengleme hasei a dimma, ka sharawne, ka hutso, ka belha, ka kadawei, ka kwazemsye, ka lemohasei, ka walitso, ka om maindie, ka zhuwne, ka dhaha, ka nduko naha, ka didowne.

22-23 Syehasei iyeno kat di yedi hwara ta dimma, ten no gban ta hasen."

24 Nda mado a wudo gara mbatsi njiya Sur ka Sida. Nda perro i hwodie nedo, nda mwa na miya leyo. Lemedan á ho, miya kello.

25 Itsi metsi nedo, ndsitsodaro kyengkyeng pitso rektso ne gerro ; naya nga kel lemongen nga si a fuko ahumwasen.

26 Metsi ino ndso-Heleniyatsi, ngbangero Surofinikiya. Nga ngisen nda dimmado pelle a sitto

njiso.

27 Nda tsara a chi : “ Daka dziye-hwodiye a hye-
ba pot : á hula miya ngur sizemtso da dziye a
dongo tsakye.”

28 Nga mwan a tsan : “ Homedei, tsakye a weye
tul poye sizemtso iye miye kajiden a njiya”

29 Nda tsara a chi : Gekelo leme ano dso mudì,
pelle dimma go sitto njisa.”

30 Nga muḍo hwodaro, nga pa ndsitso a kedso-
tso, ngaḅo bi, pelle dimmo.

31 Nda minna dimma a mbata njiya Sur, nda
perrigo Sida a wudo bahar da Galili ; nda perrigo
mbato Dikafolis.

32 Miya si gakan ka ḅwara gbiyengo, kwaoltso
do ; ta ngisen, ma nda dikken tuffongen.

33 Nda muḍo kan a taka so ka miye kan, nda
dik gyelengen avor kwakengen, nda tabdo nauye
a pa zhimongen.

34 Nda niya Pwa nda tsan : “ Iffatha,” zeregye-
den no : “Wani.”

35 Kwakengen a wano, sa a ḅweyeren a zhimon-
gen a para, nda boye leme gbokoko.

36 Yesu a boyeren hé taná boyo ndong ma.
Ta dimmo a gballa boyi lemeden nagi a ndoha.

37 Ta ndello a tsa a chi : “ Nda ḁa sye pe pe :
nda vo gbiyenge keltso, a mbo kwaoltso ḅo.”

8 A fira ano lektso miye nedo ahakan : taná
ḁim sizemtso iye tanḅa zemmo. Nda wa miyedi-
kwoden a tsaren a chi :

2 “Sopiye lektsi iyeno be gi, gibo tan bo mwa-ken ahakei, tá sizemts .

3 Na hen dakaren ta muḍo, ta mberhei a tuffe ; imi ne avorsen, gara hong hong ta si.”

4 Miyedi-kwoden a mwan : “A ndoha ma ha ḍim gurasatso gana avor kaka ano ge lektso miyeno ta zemmo a hyeḅa ?”

5 Nda ḍiyeren ; “Mowto ne ya kowno ?” Ta tsa : “Tukwelugbei.”

6 Nda tsa miye lekki, na miye ndsa a njiya, nda porra mowtsi iyeno tukwelugbei, a humo Pwa, a beiyo gurasatso a vo miyedi-kwoden, ta luwa a boden ahumwa ḅware.

7 Ten ne ka dziye-vakye kyengkyeng ; nda hum-waren a tsa, na miya ḍikdo ahumwa miye.

8 Ta zemmo a hyeḅa, ta gbappado poye mbidi, a na a kone tukwelugbei.

9 Tana go ḅwara arba. Nda verren tuffe.

10 Gbel nda perro vor kwombe ka miyedi-kwo-den, tá si njiya Dalmanutha.

11 Farisawa a dimma a gballa a ndelten, ta el sobiltso da Pwa ahakan, ta baggen ka le.

12 Nda minda pisen a tsaren a chi : “Gomino ndeyi ino adi el sobiltso ? Diyalo nadi boyowno, miyárei vo ndeyi ino sobiltso.”

13 Ta taka so nda minna perro vor kwombe, nda wudo basa ḅayetsi iro.

14 Mensen a ngura ka gurasatso, iche karen avor kwombe hido kal kal.

15 Nda hiwaren adi tsaren : “Hweyum go sa a

miya huba zame kan gara vor Farisawa ka miye Hirudus.”

16 tadi sedeka a yedingeren a diye so di siren :
“Gekelo huná ñim gurasatso ndadi boyo la.”

17 Naya Yesu a leye leme a ta boyo nda tsaren a chi : “Gomino hunadi sedeko a yedingowno gekelo huná ñim gurasatso ? Á nda kenno huná niya, huná leyi gban ? Yedingowno ðe nyero kwoiyo ?

18 Diye kowno, huná niya ? Kwakye kowno huná kel lema ? Huná ñyanga ?

19 Fira na ðeiyá mowti gurasatsi iyeno tuff avor miye hamsa, kone ne ya huna na ka mosarye ?”
Ta tsan a chi : “Bow a mbidi tuff.”

20 “Fira na ðeiyó mowtsi iyeno tukwelugbei avor miye arba, kone ne ya huna natiren ka mosarye ?”

21 Ta tsa : “Tukwelugbei.” Nda tsaren : “Ya huná mwa le yo ?”

22 Ta tila Baitsaida. miya sika a hweilo a ngisen ati ma nda pan.

23 Nda kit tuffo hweile a muðo kan a egro hwodiye, nda tofen nauye a diyengen a pan ka tyefungen nda ñiyen : “Hye na asa ?”

24 Nda niya a tsa : “Hen na ðware, ten ne botsi kadei, tadi weyo.”

25 Getsingen nda minna po tyefungen a no diyengen ; ndi gban diyengen a wana, miya mbo hweiltso, nda naha yang bwang.

26 Nda ven tuffe, ma nda wudo hwoden, nda

tsa a chi: “Bé perro vor hwodiye kake.”

27 Yesu a dimmo ka miyedi-kwoden, nda perro vor hwodiye kake a Kaisariya Filibbi. A no tuffe nda diye miyedi-kwoden adi tsaren: “Bware adi diye so hen no waneyo?”

28 Ta boyen a tsan a chi: “Yohanna ma di da baptisma, imi gban Iliya, imi ma avor annabawa.”

29 Nda diyeren: “Hu gban huna diye so hen no waneyo?” Bitrus a mwa a tsan: “Hye no Kristo.”

30 Nda hiwaren hé taná boye miye lemongen.

31 Nda tiya kenneren adi tsa a chi: “Doile Ndse da Bwara ba tono ge leme hananan, ka miye-gbanye malamye ka miyedi-dori, tanba koren a belten, betsi botye mwaken ndaba mado.”

32 Leme ano nda boyo habwange. Bitrus a nguten adi ngiya kan a boyen leme.

33 Nda biya adi niya miyedi-kwoden, nda boyo Bitrus: “Minno besin Shaitan, gibo té leyi sye da Pwa, sie ungo hware.”

34 Nda wa miye lektso ka miyedi-kwoden a tsaren: “Na ndo hwara a mwa nda kwodei abesin, ma nda ndsa ndso-swado a yedingen, nda ngurigo kada bedimtsoden a kwodei.

35 Gibo ma mwa ati ba mbo pisen, tsi no nda kiparo. Ma ba kipa pisen gekela ka lemefeme, ndaba mbodo.

36 Ndo so ne hwara a dimmo, nagi nda dim vratso kat ndaba kipa mensen?

37 Mino sa hwara ba der mensen kan?

38 Nagi ndo h̄wara ha da sopiye gekela ka boye-
leme dei avor ndeyi ino ma da sharawne, ka lemo-
kasei, Ndse B̄wara sopiye ha gen gekelongen
fira ndaha si kan ka fukatso da Bagen ka malai-
hu tsubwabye.”

9 Nda tsaren a chi: “Ka diyangen nadi bo-
yowno, imi ne avor miyekangi ga, tá leyi wei á
nda kenno fira Homne da Pwa ha si kan ka
kentsoden.”

2 Betsi ano botye tukweltaka Yesu a ngur Bit-
rus, ka Yakub, ka Yohanna, nda muḁo karen
a no mwotso gballatso, ten no di siren; sisen a
ngado ahunwasen.

3 Basyesyeden a h̄urro ta huḁa pwapwat, tá ma
avor vratso ha da base kunge botsi ungen.

4 Iliya ka Musa ta dimma ahakaren, tadi boyo
leme ka Yesu.

5 Bitrus a mwa a tsa Yesu: “Rabbi nda deino
pe pe hi ne do; dakamen hiha da syegboktso
mwaken; hido gekelanga, hido gekelo Musa,
hido gekelo Iliya.”

6 Ndá leyi la ndaha boyo, ta hweyo kabagban.

7 Perbye a si a verren syemye; kworme a dimma
a yeji perbye: “Mano Ndsedei no a na mo, kella-
men.”

8 B̄ogong h̄ogong tadi niyo, tá na ma sie Yesu
hido, ten no karen.

9 Naya ta janga di no mwotso nda hiwaren be
tá boyo ndong h̄wara leme sa ta nan, sie Ndsos-

Bwara ɓe mado avor miye-mberri.

10 Ta kir leme a nda boyo, ta ɗiye so di siren, mino zeregye madtso avor miye-mberri.

11 Ta ɗiyen adi tsani: “Miye-dori adi tsa, á nda kenno, sie Iliya a si.”

12 Nda tsaren a chi: “Iliya a tiya a si, ndadi minna ɗa sye chang. Ya miya ɗaɗuwe leme da Ndse Bwara? ɓa tono kabagban, miya yimren.

13 Hen nadi boyowno: Iliya ɓe si, ta ɗan sye ta mo kat botsi miya ɗaɗuwe anangen.”

14 Naya ta si haka miye-kwoden, ta na lektso miye pus ahakaren, miye-ɗaɗuwe a ɗiyeren leme.

15 Lektso miye naya ta nan ta ndello a mado ka tada a poka.

16 Nda ɗiyeren: “Leme mino huna ɗiye so karen?”

17 Avor lektso miye, ma nedo a tsa: “Malam, na si gakow ka ndsedei, pitso ne kan á boyo leme,

18 ha nda wudo kan do, nda kissa a ngalaren, kwamungen a ɗa pwapulle ndadi tul lyeningen a ngufo. Na boyo miyedi-kwodow, ma ta dim-maden, tá leyo.”

19 Nda mwan a tsan: “Hu miye-wannetsi ino, huná vo diyalome, gwodi ndsatsodam kowno ɓa mbo? Gwodi henɓa ɗaka mba sisen kowno? Hwam kan ahakei.”

20 Ta sikan ahakan. Naya nda nan, pitso a taɓalaren, nda fuko a njiya adi ngbungtungo a ɗa pwapulle.

21 Nda ñiye bagen: “Ka ha ya sano a gen?”

Nda tsa: “Tsi ne ndso yangkyengkyeng.

22 Yang hananan nda ñongen vor ñiye, ka vor habiye ño gekelo nda kipan; na hye leyi ndong so hye na porisin a gwadi.”

23 Yesu a tsan a chi: “Na hye leyo! ma di vo diyalome, nda mba sye kat.”

24 Gbel bagen ndse a mar kwormungen a tsa: “Hen vo diyalome, na tá vo diyalome hye gwadi.”

25 Yesu a na lektso, ta lekko a gyeña, nda huba ka pitso rektso a tsan a chi: “Hye pitso á kel leme, hye gbingo, na hiwow, dimma go vor yedingen, bé rei perro a yedingen gban.”

26 Nda wa kawatso a tañalaren hananan, nda dimma. Ndse a go iyechi ño mberro. Avor miye lekki imi a tsa a chi: “Bo mberro.”

27 Yesu a kit tuffongen a madden, ndi gban nda maño a kango.

28 Naya nda perro vor hwodiye, miyedi-kwoden a ñiyen a ñotso: “Gomino hiná mban a dimma-den?”

29 Nda tsaren a chi: “Iyeno á weye dimma ka aso sie ka hiwotso.”

30 Ta dimma garo a perrago njiya Galili, ndá mwa na miya leyo

31 Nda kenno miyedi-kwoden a tsaren a chi: “Miya vodo Ndsso-Bwara avor tuffe miye, tauña ñelten, na miya ñelten, betsi botso mwaken ndaño maño.”

32 Tá leyi leme ano, ta hweyo ñiye leme.

33 Ta si Kafranahum: tsi ne avor hwodiye, nda ñiyeren: “Leme mino huna ndelso kan a no tuffe?”

34 Ta ndsa ñong, gibo ta ndelso a no tuffe, wano ma-gbane avorsen.

35 Nda ndsa a watiren ten bow a mbidi gbei, nda tsaren a chi: “Na wano moe ɓa go ndso-kwamutso, ndaɓa ndsa betso kat, lagba da miye kat.”

36 Nda ngur ndse swadei a ñikko vorsen, nda gbiribren a tsaren a chi:

37 “Ma ɓa luw ndse hido avor dziye-kurkurye botsi ano gekelo kwaka, hen no nda luwo; ma luwri á hen no nda luwo, ndi ma leneri ndadi luwi.”

38 Yohanna a tsan a chi: “Hi na ma di dimma-do pelle avor kwakenga; hina ɓerren gekelo ndá kwodeino.”

39 Yesu a tsa: “Bé huná ɓerren, gibo tá ma ɓa ña lentso nyeretso avor kwaka ndaɓo leyo a waddi ka alaleme hasei tan tan.

40 Gibo má ña ngyatso keino madeino no.

41 Gibo ma ɓa vowno gba habiye huna tsobo gekelo hu no miye da Kristo, diyalo nadi boyow-no, á ñonggo moneden.

42 Nagi ndo ɓwara ɓa ñikdo hido avor iye-kurkurye miyedi-vo diyalome ndaɓa pawo, ɓo perri-go hulatsó gakan miya ɓweye faratso, a gallingen a wurrangen, a ngura a ñongden avor bahar.

43 Na tuffanga a dikda hye pawo, hye bonggen ;
ho perrigo hulatso gakow hye perro vor pitso ka
tuffe hido, hé dí perro Jahannama ka tyefye gbei
vor diye á weye a mberro.

45 Na mborranga a dikda hye pawo, hye
bonggen ; ho perrigo hulatso gakow hye perro
vor pitso ndso-mborra bitsi, hé miyá dongda avor
Jahannama ka mborringa gbei.

46 Na disa a dikda hye pawo, hye didagerro ;
ho perrigo hulatso gakow hya perro homne da
Pwa ka ditso hido, hé miyá dongda avor Jahan-
nama ka diyenga gbei, aha iyesyedaren á mberro,
diye gban á weya a mbo,

49 Gibo nagi wano, miyeba tsubwagen ka diye
botsi miya da ka fite.

50 Fite tsi ne pe pe ; na fite tokko so ko ningto-
den, ka mino miya daden ? Ndsam ka fite
avorsowno, ndsam yang pe pe di sirownno."

10 Nda mađa a tsiro nda si bore njiya
Yahudawa, nda ngerro hayatso Urdun, lektso
miye pus a minna si hakan, a no kwalemeden
ndadi kenneren.

2 Farisawa ta si hakan a diyen leme kannatso :
" So feme no na ma a daka mesen ?"

3 Nda mwaren a tsaren a chi : " Mino Musa a
hiwownoyo ?"

4 Ta tsa : " Musa a tsa, na miya daduwe malamtso
da bel dimsitito, mayi kotiro."

5 Yesu a tsaren : " Gekelo kidti yedingowno

nda downo duwe hiwatsi ino ;

6 Kenneneng a dimmatso vratso, mure ka metso Pwa a datiren.

7 Gekelo ano h̄wara ha d̄aka bagen ka nogen nda ndsa ka mesen,

8 ten gbei ha ndsa hara hido, che gban ten, á gbei ahumwaha, harangeren hido.

9 Sa Pwa a peiyeden, h̄e h̄wara a takan."

10 Avor hwodiye gban miyedi-kwoden a minna a diyen leme ano.

11 Nda tsaren a chi: "Ma d̄aka mesen a minna a dimma itso, sharawne ndadi da.

12 Na kwotso ka nangero nga ko murongero ha dim ma som, sharawno ngadi da."

13 Ta si gakan ka dziye kurkur gekelo nda paren, miyedi-kwoden a ngbaltiren.

14 Naya Yesu a na mano, yedingen a kidden nda tsaren a chi: "D̄aka dziye-kurkurye ta si gakei, h̄e huna koren, gibo dziye-miye che, homne da Pwa ne karen.

15 Ka diyangen nadi boyowno, kat má luw homne da Pwa botsi ndse-swado, ndarei perro vorsen."

16 Nda gbiripatiren, nda paren ka tyefungen a hulakaren.

17 Naya nda dimma a no tuffe, ma nedo a maḍo ka tada a si a gyerero ahumwasen, nda diyen: "Malami ma-feme, henha da ya na minno pitso nagi gwodi?"

18 Yesu a tsan a chi: "Gomino hye tsei a chi

ma-feme? Tá ma-feme do sie Pwa hido.

19 Hye leyi hiwatso: Bé belha, bé da sharawne, bé gheri, bé mwa zheringye, bé da kuta, hye ndukodo bagu ka nogu."

20 Nda tsan a chi: "Malam sye iyeno na hweyeren keneneng henbo lagba."

21 Yesu a niden a dik gen no, nda tsan a chi: "Sei hido hye dongen: Wudo, derdo syekow kat, hye vo dziye-poritso, hyeba dim ginetso a pwa hye si kwodi."

22 Nzimsen a muden ge lano, nda muḍo, há ningen, gibo tsi ne ka ginetso hananan.

23 Yesu a niyo hei, nda boyo miyedi-kwoden: "Kerker ndse-dim ginetso a perro vor homne da Pwa."

24 Miyedi-kwoden tadi ndello ka lemeden. Yesu a ngado mwatso a tsaren: "Dziyedei, miye-mbaha ginetso, kerker ta perro vor homne da Pwa.

25 Ndse-ginetso a perro homne da Pwa, bo perrigo jangatso lugwabtso a perro gwo lerume."

26 Tadi ndello ka lemeden tadi boyen: "Wano ba leyo mbohaden?"

27 Yesu nda niden a tsa: "Gaka hware miyá mban a da, gaka Pwa áho che, gibo gaka Pwa sye chang a da."

28 Bitrus a tiya tsan: "Hi no hi daka sye chang hi kwodu."

29 Yesu a tsa: "Ka diyangen nadi boyu: Tá bwara a daka hwodiye, nagi dziye-nogen iye-

murye, nagi dziye-nogen iye-maindye no, nagi nogen no, nagi dziyengen no, nagi gasye gekela, gekelo leme feme gban,

30 má luw syengen a laka haru bogong avor ndsatsi ino : hwodiye ka dziye-nogen iye-murye, ka dziye-nogen iye-maindye, ka nuwetso, ka dziye, ka gasye peiyo ka tonotso ; avor ndsatsi ba si ndaba luw pitso nagi gwodi.

31 Miye hananan iye ndsa akwamutso ta minna abei, avor miye abei hananan ta ndsa akwamutso.”

32 Ten ne a no tuffe, ta weyo ba wudo Yerusalem ; Yesu adi weyo ahumwasen, tadi ndello kan ; miye di kwodo besen hweyi kalatso gerren. Nda ngado a watiren ten bow a mbidi gbei, nda tiya a boyeren leme sa ba gen adi tsaren :

33 “ Hi no di weyo ba wudo Yerusalem ; miya vodo Ndsso-Bwara a tuffo miye-gbangbanye malanye ka miye-dori, miya bashiden i-helwei ; miyeba kipan a tuffe dziye-kwasome.

34 Tanba baggen ka leme, ta taffendo nauye, ta byengren ka kufwatso, ta helten ; betsi botye mwaken ndaba maɗo.

35 Yakub ka Yohanna dziye da Zabdi ta si gakan a tsan a chi : “ Malam hi mwa hye deino nagi mino hina ngiso gakow.”

36 Nda tsaren a chi : “ Mino humu mo na vow-no ?”

37 Ta tsan a chi : “ Hye mwa na hina ndsa ama

a basa zume ama a basa legdei ahakow avor fukatsodow,”

38 Yesu a tsaren a chi: “Huná leyo sa huna ngiso. Ha ɓo kowno huɓa tsobo ka gba nadi tsobo kan? Ha ɓo kowno huɓa luw baptisma iche miya dei?”

39 Ta tsan a chi: “Ha ne keino.” Yesu a tsaren a chi: “Gba nadi tsobo kan huɓa tsobo kan; baptisma miyadi dei, kwotso miya downo; 40 Ndsatso a tuffe zunedei ka iche a tuffe legdeidei, á ingi no na vodo; miye miya kenno, ungeren no.”

41 Naya miyeno bow a kello, yedingeren a ɓwaren aha Yaɓub ka Yohanna.

42 Yesu a watiren a tsaren a chi: “Hu leya miye miya watiren dziye-luw homne, tadi ɗa miye sye gbakye, miye-gbanyedaren gban ta ɗaren bashitso.

43 Miyá ɗa che avorsowno. Ma mo ɓa go magbano avorsowno, ɓa go lagbadowno.

44 Ma moi ɓa ndsa akwamu avorsowno, ndaɓa go kissa da miye kat.

45 Gibo che Ndse-Bware a si, á gekelo kissawne na miya ɗan, gekelo nda go kissa nda si, nda vodo pisen so-luwaha go miye hananan.”

46 Ta tila Ariha. Naya ta dimma di Ariha ten no ka miyedi-kwoden ka miye hananan, a hweile ndso-ngisye, Bartimawus, ndso Timawus, tsi ne ndsa da tuffe.

47 Naya nda kello Yesu ndso-Nazarat no, nda

mar kwormungen adi tsa: "Yesu, Ndse da Dawuda, pori go sopiye."

48 Miye hananan ta ngbalten, ma nda ndsa dong. Nda minna mar kwormungen kabagban a tsa a chi: "Ndse da Dawuda pori go sopiye."

49 Yesu a kango a tsa: "Wamren." Ta wa adi tsan a che: "Yayu, ha ningu yang, mađi, tsindodi warra."

50 Nda kada rukute a mađo berket a si haka Yesu.

51 Yesu a mwa a tsan: "Mino hye mo na dow?"

Hweile a tsan a chi: "Malan na hen na vratso."

52 Yesu a tsan a chi: "Dso wudo, vodiyalomedow ɓo mbo leme." Gbel nda naha a kwoden a no tuffe.

11 Tanɓadi tilo Yerusalem ka Baitfaji ka Bait'anya abasa mwotso Zaitun, nda len miye gbei avor miyedi-kwoden a tsaren a chi:

2 "Wudum a hwodiye kake, iye ahumwasowno. Gbel naya huna perro hwodiye huɓa pa ndso-mbuse, a ɓwara á nda liyen, miya ɓweyeren. Parramran, huna sikan.

3 Nagi wano a tsowno a chi: Lemomino huno da che yo? huna tsaren: Homengum moren; gbel ndaɓa leneren gauo."

4 Ta wudo a pa ndso-mbuse, miya ɓweyeren a kwamuha a kwaka tuffe. Ta parren.

5 Imi ne kangi do a tsaren: "Mino hunadi da huna parra ndso-mbuse?"

6 Ta boyoren botsi a Yesu a tsaren ; ta dakaren.

7 Ta sika ndso-mbuse haka Yesu. Ta por basyesyeden a dikken abesen, ndi gban nda liyen.

8 Bware kabagban ta pugdo basyesyeden a da tuffe ; imi gban ta pugdo jibe, iye ta dawa a gasye.

9 Ka miye akwamu ka iye abei ta mar kwor-mungeren adi tsa a chi : “ Hosanna, ndso-hulatsi ma di si avor kwaka Homengum ;

10 homne ne di si, ungo bageino Dawuda, ho hula gban, Hosanna avor ma perrigo ha.”

11 Nda perro vor Yerusalem a wudo haikali. Nda nihei, a mbo nda dimmo a wudo Bait'anya karen bow a mbidi gbei ; kade he liya kenno.

12 Miya bo hido, ha keda naya ta dim go Bait'anya meatso a gen.

13 Nda na kada ngwaltso ka jibe aha bonge ; nda si sie ndaba dim ndong so gakan. Naya nda si ha kan a pan, ta so do sie jibe, gibo á kwa mbwotso da ngwalei no.

14 Nda tsan a chi : “ Bé ma di zem ndong so ga kow ahumwa nagi gwoḍi.” Miyedi-kwoden ne kelli.

15 Ta si Yerusalem a perro vor haikali. Nda dimmado miye ba dersye ka miyedi-ḍerri avor haikali. Nda ndel gbogleke da miyedi der gullegballamye,

16 nda daka ama nda perro haikali, nda ngur sie.

17 Nda kenneren a tsaren a chi : “ Miya daḍuwe : Miya tsa hwodei, hwodiye hiwotso gekelo miye

chang ? huḅe minden gongore lowsye.”

18 Miyegbanye malanye ka miyedi-dori ta kello, ta el geche ta kipan, gibo ta hweyigen gekelo lektso miye ta ndello ka kensyeden.

19 Kade a kenno nda dimma go garutso.

20 Ka hawure naya ta perro, ta na kada ngwale nda nibboko kat ka kwiringen.

21 Bitrus a dyanga leme a tsan : “ Rabbi, ni kada ngwala a hye kidden, ḅo nibboko.”

22 Yesu a mwa a tsan a chi : “ Vomdo diyalome gaka Pwa.

23 Diyalome nadi boyowno, ma kat ḅa tsa mwotsi ino : Nguri nanga hye perro bahar, ndi gban ndá ndello a mensen, gibo nda vo diyalome la ndadi boyo ḅa ḅa, ḅa ḅimmo.

24 Gekelo lano na boyowno, sye kat huna hiwo a ngiso, vomdo diyalome huna liya luwo, huḅa ḅimmo.

25 Nagi gwodi huna kangi a hiwo, na huḅo ka a lemo peiyi ka ama, vomen piyatso, gekelo Bagowno ara vor pwa ḅa vowno piyatso ka lemohaseidowno.”

27 Ta minna a si Yerusalem. Naya ndadi weyo avor haikali miyegbanye malanye ka miye-ḅaḅuwe ka miyegbangbanye ta si gakan a tsa a chi :

28 “ Ka ndo geche hyedi ḅa sye iyeno ? Wano ma vu leme ano hyeḅo ḅa sye iyeno ?”

29 Yesu a tsaren a chi : “ Na diyowno leme hido kal kal, na hu mwa, na keknowno leme geche

nadi da sye iyeno.

30 Baptisma da Yohanna di pwa nda si, nagi di haka hware nda dimma? mweyumi."

31 Ta dyengleme avor yedingeren a tsa a chi: "Na hum tsan a chi: Di pwa, nda tsa a chi, gomino huná ven diyalome.

32 Na hum tsan a chi: Di haka bware"—ten nedi hweyigo miye; gibo miye kat ta tsa a chi, Yohanna annabi diyangen.

33 Ta mwa Yesu a tsan: "Hiní leyo." Yesu a tsaren a chi: "Hen gban tá boyowno geche nadi da sye iyeno."

12 Nda tiya boyeren leme kiwatso: "Ama a ngubo gasye annab, nda takkaden ka kanda. Nda ra gwei gekelo nda ngig annab avorsen, nda no bongé, nda dakan gaka imi iyedi hawi, a wudo a njiya.

2 Naya a kenno nda len a kissa gaka miyedi-hawi, gekelo nda luwo avor hulatso gasye a tuffo miyedi-hawi.

3 Ta kitten a levren, ta dakan nda muḍo ka tyefungen di peiya.

4 Nda minna len a kissa ho; mano ta tilan a nangen. ta gen sye a kyewen.

5 Nda minna len ama, ta belten, ka imi hanan; miyata leb imi, miyata bel iye.

6 Ma a mbidi hido, ndso a nda dik gen no; nda lenten gakaren abesen kat ndadi tsa a chi: "Ta na fukatso da ndsedei, sopiye a gerren."

7 Miyeno miyedi-hawi a tsa so di siren : “Mano ndso-minha no. Ma belumren, minsye a go ungum no.”

8 Ta kissa a belten. Ta dongden abete gasye.

9 Mino homo-gasye ba da? Nda si ba bel miyedi-hawi, nda vo imi som gasye.

10 Huná na leme ano avor duwe:

Faratso iche miyedi-no vune a ko, miya minden nda go no mbateha.

11 Ano di haka Homengum; so-ndeltso no a diyengum?”

12 Ta elo ba nguten, ta hweyigo fure, gibo ta na nda boyo leme ano anangeren. Ta dakan a mudu.

13 Ta lenensye imi di haka Farisawa, ka miye da Hirudus, gekelo ta dimren ha avor lemeden.

14 Naya ta pan ta tsan a chi: “Malam hi leyo hye ma-diyalemo, té bo go miye mentsi gibo té ni miye, ka diyalome hyedi kenno miye tuffe da Pwa. Bo kanna hina vodo chamtso go Kaisar, ko bé hiná da? Hina vodden, ná tso hina ko?”

15 Ndi, gekelo bo leyi walitsidaren nda tsaren a chi: “Gomino huna kannari? Hwam ka ta henba nan.” Ta sikan.

16 Nda tsaren a chi: “Ndsopassatsi ino ka daduwe ano, ungo waneyo?” Ta tsan a chi: “Ungo Kaisar no.”

17 Yesu a boyeren: “Vomo Kaisar sye ungo Kaisar no, ka Pwa gban sye ungo Pwa no.” Ta ndello hananan.

18 Sadukiyawa ta si gakan gban, iye a tsa a ch miyá maḍo aha mberrotso ; ta ñiyen adi tsa a chi :
19 “ Malam, Musa a ñeino ñuwe, na ndso-nogo ma a mberro, nda ñaka mesen abei, á ñaka ndse ndse-nogen a ngur metso gekelo nda ñimmo ndso-nogen ndse.

20 Naya miye nedo tukwelugbei, dziye-nuwetsi, ma a kwamutso a ñim metso, nda mberro á ñaka ndse.

21 Gbeiyetso a ñimmo, nda mberro ɓo, á ñaka ndse abesen ; mwakenotso ɓo che.

22 Ten tukwelugbei, tá ñaka dziye. Betse angen metso a mberro.

23 Avor madtso miye-mberri ngaba ndsa metso wano avorsen ? gibo ten tukwelugbei ta ñimtiro kat.”

24 Yesu a tsaren a chi : “ Á che no tuffe a kipgowno gekelo huná leyi ñuwe ka kentso da Pwa ?

25 Gibo fira ta maḍo kan, miyá ngur metso, miyá ñimmaren murye ; ta ndsa botsi malaiku gara a pwa.

26 Leme miye-mberri ka madtsodaren, huná naro avor malamtso da Musa aha leme da kada hwale, Pwa a boyen leme ndadi tsa a chi : Hen, no Pwa ungo Ibrahim, ungo Ishaku, ungo Yaḳub gban ?

27 Ndi á Pwa da miye-mberro no, ungo miye-ka pitso no. Huna ñeiyó ka tuffe kabagban.”

28 Ama nedo avor miyedi-dor malamtso, tsi ne

si, nda kello tadi ñiyó so, ɓo leyo gban Yesu a mwaren pe pe, nda ñiyen: “Ndo hiwatsi no akwamutso avorsen kat?”

29 Yesu mwa: “I-kwamutso no: Hu kello, Ísraila, Pwa Homengum, tsi no Homen hido; 30 hye ñik go Homenga Pwa no ka yedinga kat, ka mensa kat, ka zeregyedow kat, ka nyeretso-dow kat.

31 I-gbeiyetso no: Hye ñik go ndso-vunegu no botsi hye ñik go mensa no. Tá hiwatsi do a perrigo iyeno ka gbanatso.”

32 Ma-dori a tsan: “Diyalo malam, la hye boyo diyangen no, tsi no hido,

33 tá ama do sei ndi; ñik gen no ka yeji kat, ka zeregye kat, ka nyeretso kat; ñik go ndso-vunegu no botsi mensa gban ɓo perrigo hinasye ka ɓelsye.”

34 Naya Yesu a nan nda mwa ka yedingen nda tsan: “Hye tám ɓong ɓong ka homne da Pwa.” Bete angen tá ɓwara do a nyera disen ɓa ñiyen le.

35 Yesu ne di kenno miye avor haikali ndadi tsa: “Ya miyedi-dori a tsa, Kristo no ndse da Dawuda?”

36 Dawuda ka nangen a tsa ka Pitso Tsubwatso: Homen a boyo Homedei, ndsa ga tuffo zumedei, na mindo miye-kora a go so-bo mborriyedow.

37 Dawuda ka nangen nda warren Homen, nda gaya nda go ndsangen?” Lektso miye a kello,

haningeren.

38 Avor kensyeden nda tsa: "Siđum ka yedin-gowno go miyedi-đaduwe, miya mo weyetso ka rukute gerretsc, ta mo miya pokaren avor lumotso,

39 ta mo ha ndsa kwamu a hwodiye hiwotso. Ha miye zemsye do ta el ha ndsatso avor miyegbanye.

40 Miyadi zem hwada ngamsei no. Miyadi hiwi gbididing ka kuta, ten no miya ga bashiyeren kabagban."

41 Nda wudo a ndsa aha miya đik sye da Pwa do. Nda na lektso miye tadi pugdo bara avor ha đik sye. Dziye-đim ginetso a si hananan ta kaji sye kabagban.

42 Itsi ngamsatsi ndso-poritsi nga si a pugdo ta gbei, botsi aninitso gbei.

43 Nda wa miyedi-kwoden a tsaren: "Diyalo nadi boyowno, sye ngamsatsi ino ndso-poritsi nga pugden, nda perrigo ungeren kat a ta pukko a ha đik sye;

44 gibo miyeno kat avor ginetsodaren ta kajido sye, ngei gban avor poritsodaro nga pukko do sa nga đimmo kat, mbatso sye a tuffongerone."

13 Nda đimma di vor haikali, ama nedo avor miyedi-kwoden a tsan a chi: "Malam, na fara iyeno, na hwodiye!"

2 Yesu a tsan a chi: "Hye na hwodiye iyeno kabagban, miyá đaka a fara do a no a, a miyá

kidden.”

3 Nda ndsa a no mwotso Zaitun ahumwa haikali, Bitrus ka Yohanna ka Andarawus ta diyen a hotso :

4 “Boyeino gwodi sye iyeno ha ndsa ? Ndo so biltsi miya da, fira sye nino ten ne avor sito ?”

5 Yesu a tsaren a chi : “Niyum gekelo be miya kipowno.

6 Bware hananan ha si ka kwaka ta tsa : “Hen no ndi. Tanha kipa miye hananan.

7 Fira huna kel leme kawatso hananan, leme kawatso a ndsa kabagban ahaka hware be huná hweyo, sye nino a mbantso ha da, mbatso ha abo nda kenno.

8 Gibo ini ha mado a ngiya ka a ha ; homne a mado a peiyo ka a ; njiya ha humoro gaka baro, meatso ha si kabagban ; sye nino tenha tiya tonotso.”

9 Huna bo mensowno a sisowno, gibo miyaha kipowno ahaka miyegbanye, a vune hiwotso miyaha levrownó, huha kango ahumwa miye di da bashitso ka homye gekela, gekelo sagda ahakaren.

10 Miyaha boyo lenefeme haka dziye-kwaleme kat.

11 Naya ta ngallarowno a ha bashitso ta kipowno, be huná bel yeje a no lema huna boyo, sa miya vowno avor datingen, angen no huha boyo, gibo á hu no ka boyile, Pitso Tsubwatso no.

12 Ndse-nuwetso ha vo ndso-nogen wei, Bato

ba ven ndsangen, dziye ba maḍo ka ngyatso a
hel sungeren.

13 Huḅa ndsa so koti haka miye kat gekelo
kwaka; ma gbo nzimsen kei a ḅoretso, ndadi
mbi hido.

14 Fira huna na sogbeye da tukunto tsi ne
kangi aha á passa (ḍaka ndso-bel malamtso, ma
nda kello), getingen miye avor Yahudiya ta
gyeḅo a dso haka mwei.

15 Ma a no vune ḅé ndá janga, bé ndá perro
vorti go nda ngur sa avor hwodiye.

16 Ma avor gasye ḅé ndá minna go nda ngur
base chopwatso.

17 Tonotso ne haka dziye-woptso ka miyedi vo
bopye avor botsi iyeno.

18 Huna ḍa hiwotso ḅé sano a ḍa ka ḅoile.

19 Botsi iyeno tanḅa ndsa ka poritsi, itsi miyá
nda liya naro kennening a dimmatso vratso fira
Pwa a dimmaden, miyárei naro gban.

20 Na Homeugum á bonggo botsi iyeno ta go
gbillim, má nda mbidi ka mensen, a mbo. Gekelo
iye-tadto, iye nda tadtiren, nda bonggo botso ta
go gbillim.

21 Getingen nagi wano tsowno tso: Ni huna na
Kristo gye, nagi niyam garo; ḅé huná mwa diya-
lo,

22 gíbo dziye-zheringye tanḅa maḍo a tsa a chi:
Hi no Kristo; ka annabawa ka zheringye tanḅa
ḍa syebiltso ka lentso ndeltso gekelo ta kyapa
ye-tadto iye tanḅa leyo.

23 Huna bo mensowno hen liya tsowno lemon-
gen chang.

24 Avor botsi iyeno bete tonotsi ino fere ɓa ɗa
kulitso, likitso árei ɓurro.

25 Tekalye ta fuko di pwa, nyeretso a pwa yang-
kat sisen ɓa wureren.

26 Getingen ta na Ndso Bwara ɓa dimma avor
perbye ka kerkertso ka fukatso.

27 Getingen ndaba len malaiku nda gbappado
taɗaɗu iye nda taɗa di basa njiyen, ka basa wela,
ka basa pwa, ka basa hwombino, di haka mbatso
njiya, ka mbatso pwa gban.

28 Diyegennum gosen a kada ngwaltso, naya
basa kada a go ɓellak ɓellak nda mana jibei, hu
leyi a chi viringtso ɓe tsikha.

29 Che gban fira huna na sye iyeno ɓa tiya,
huna eyi a chi ɓe tsikha, tsi ne a kwamu ha.

30 Diyalo nadi boyowno, mano nduwo ádi mbo,
sie miya naɗo sye iyeno kat.

31 Pwa ka vratsó ta syekara, lemedei tárei
syekoro.

32 Leme feringen ka getingen tá ɓwara a leyi,
nagi malaiku, nagi Ndse, sie Batso.

33 Huna bo mensowno a niya a ɗa hiwotso,
gibo huná leyi fira leme ɓa na kan.

34 Botsi ɓwara a ɗa omotso avor a njiya, nda
liya taka so ka hwoden, nda vodo kisseiden leme,
nagi wano nda ven lentsoden, nda hiwa homo
tuffe, ma nda gra.

35 Huna gra, dwat gibo huná leyi fira homo-

hwodiye ɓa si kan, nagi ka kade, nagi ka vor
tukurto, nagi ka watso ḍyekei, nagi ka hagbite;
36 ɓe nda powno hu ne di chini.

37 La nadi tsowno hen ne di tsa miye kat, huna
gra.

14 Betsi botye gbei hiwotso paska ɓe kenno
ka hiwotso gurasatso á huba. Miye-gbangbanye
malanye ka miyedi-dori tadi el tanɓa kitten ka
kuta, ta ɓelten.

2 Ta tsa: “A avor hiwotso gekelo ɓe gigigkei
a maɗo avor miye.

3 Tsi ne avor Bait'anya avor hwoda Siman
ndso-dagdei, tsi ne ndsa adi zem sizemtso; itsi
metsi a si, kwote ka kedowtso ka mare, a miyadi
tsaro a chi nard, nda nyero kerker. Nga filla
kedowtso a pukko anangen mare.

4 Imi ne do yedingeren a kiddaren avor mensen,
ta tsa a chi: “Gomino miya kidda mare ano?

5 Mare ano ɓo perrigo kwamu sa miya ɗer
kobboto haru mwaken kan, a vo dziye-poritso.”

Ta ngiya karo.

6 Yesu a tsa: “Huna ɗakaro, gomino hunadi
tonodo? Nga ɗei lentsi femtso.

7 Gibo hu ne ka dziye-poritso firefiro ahakowno,
fira huna mo hu mban huna ɗaren pepetso. Hen
tam kowno firefiro.

8 Nga ɗa sa nga mban, nga fiyego sisen a ɗaden
go miya mboden.

9 Diyalo nadi tsowno, nagi duma ha miyaba

boyo lemefeme avor vratso, sano gban metsi ino a da, miyaba wadden gekelo dyangatso karo.”

10 Yahutha Iskariyoti hido avorsen bow a mbidi gbei, nda wudo haka miye-gbangbanye malamyé gekelo nda kiddan ahakaren.

11 Ten gban naya ta kello, ha ningeren. Ta mo nangen a ven ta. Ndi gban ndadi el geche ndaba kiddan ahakaren.

12 A no firo kwamotso a botye gurasatso á huba ; naya miya bel ndso-imbaga gekelo paska, miyedi-kwoden a tsan: “A ndo ha hye mo huma wudum ma dado gekelo hye zem paska?”

13 Nda lena miye gbei avor miyedi-kwoden a tsaren: “Huna muḍo vor garutso, gara huḅa peiya ka ama, nda ngur ka kedowtso habiye,

14 huna kwoden. Ha nda perro do huna boyo homo-hwodiye: Malam a tsa, vune omye ḅo duma, ha na zem paska chang ka miyedi-kwodi?

15 Ndi ka nangen ndaba kennowno kaba’a, ha miya liya daden, garo huḅa deiden.”

16 Miyedi-kwoden a dimma, ta perro vor garu, tana pa sye botsi nda boyeren. Tana dado paska.

17 Naya kade a kenno nda si karen bow a mbidi gbei.

18 Ta ndsa tadi zemsye. Yesu a tsa: “Diyalo nadi tsowno, hido avorsowno ndaba kiddei, ma hinadi zemsye kan.”

19 Ta tiya da yediḅwatso adi boyen hyeḍo hyeḍo: “Hen na?”

20 Nda tsaren: “Hido no avorsen bow a mbidi

gbei, ma hinadi peiyo tuffongeino avor gba kan.
21 Gibo Ndsó Bwara adi muḍo botsi miya dori anangen; tonotso ka ma a kidda Ndsó Bwara, ḅo hula ahakan na miyá nda mwasaren.”

22 Ten ne avor zemtso, nda ngur gurasotso, naya nda humwaren, nda ḅiyan a verren, nda tsa: “Ngurum, ano sisin no.”

23 Nda ngur tasatso a humwaren a verren. Chang ta tsobo avorso.

24 Nda tsaren: “Ano dsamba no, ungo mo no-ha, a miya kajiden gekelo miye hananan.

25 Diyalo nadi tsowno tárei minna tsob habiye mbwotso annab sie fira henḅa tsobo hwelhwel avor homne da Pwa.”

26 Ta go dimsye, a mbo ta dimma a muḍo mwotso Zaitun.

27 Yesu a tsaren a chi: “Hu yangkat, huḅo pawo gibo miya doró: Henḅa lev ndso-jinsye, mbagei a gberro.

28 Betse henḅe maḍo, na wudo humwasowno a Galili.”

29 Bitrus a tsan a chi: “Sie tanḅa pawo kat hen tá da.”

30 Yesu a tsan: “Diyalo nadi tsow, suppo avor tukurtsi ino, d̄yekei ndata wa a laka gbei, hyeḅa ndelti a laka mwaken.”

31 Nda boyile kerker bwang: “Na a mbamtso ma mberro kow ḅwa, tá ndelta.” Che yangkat ta boyo.

32 Ta si a ha, a miya wa a chi Gathsamani;

nda boyo miyedi-kwoden : “ Ndsam ga, ahano, na wudo hiwotso.”

33 Nda ngur Bitrus, ka Yakub, ka Yohanna ta wudo karen hwa, nda tiya kiđo kabagban, nda-ta tono kulkul.

34 Nda tsaren a chi : “ Mensin a ɓoi ɓa tila mberrotso, ndsam ga, huna gra.”

35 Nda wudo humwa kyengkyeng a fuko a njiya adi hiwo, na ndi nda ɗa fire ano nda syekara.

36 Nda tsa : “ Abba Bagi, sye chang a ɗa gakow hye ngurigo tasatsi ino, a á na mo no, a hye mo no.”

37 Nda si a paren a ha chintso, nda tsa Bitrus : “ Siman hyedi china ? Té leyi grato nagi kyengkyeng ?

38 Gram, huna hiwo gekelo ɓé huna perro vor lemohasei, ka diyangen pitso ɓo mwa, sitto hyaghyak.”

39 Nda ngado weyetso a ɗa hiwotso, nda boyile botsi keneneng.

40 Nda minna si, nda paren ten ne di chini, gibo diyengeren a ɗigsuko kerker, ta ɗongo leme a tanɓa mwan.

41 Nda si, weyesen mwaken nda tsaren : “ Huna cheno ɓogong hu ta piya, ɓo kenno, fire ɓo kenno ; niyum, miya vo Ndsó Bwara a tuffe miye-hasye.

42 Maɗum ma muɗum, ma di kipei ɓe tsikha.”

43 Gbel tsi ne avor boyi leme, Yahutha, hido

avorsen bow a mbidi gbei, dan si, ten no karen ka fure kabagban, ka kafari, ka gare di haka miye-gbangbanye malamyē ka miye-dori ka dziye-sokworye.

44 Ma di kipan be liya verren le nda tsa: "Ma nadi shewden ka kwama tsi no, huna nguten a dikden ahumwa a muḍo kan."

45 Naya nda tila, gbel nda wudo gakan a tsan: "Rabbi," nda shewden.

46 Ta dikken tuffongeren a nguten.

47 Hido avor miye-kango a hangen nda dido kafaritsoden, nda lev kissa da magbane malamyē, nda tsad kwakengen.

48 Yesu a mwa a tsaren: "Huna dimma ka kafari ka gare huḅa kitti, hye ka hen ndso-dimma ha.

49 Nagi ndo firo hum ne kowno ḅwa avor haikali nadi kenno miye, huná nguti. Miya da sano gekelo leme malamtso ḅa na."

50 Chang ta ḍakan a gyeḅo.

51 Ndong lagba a kwodo besen nda chopwa base kunge, sisen dipaiya.

52 Ta nguten, nda ḍaka base kunge a gibo difwa.

53 Ta wudo ka Yesu gaka magbane malame. Kat miyegbanye malamyē, ka dziye-sokworye, ka miyedi-dori ta peiyo hakan.

54 Bitrus a kwoden di ha ḅongo a wudo vor votsi da malam magbane, tsi ne ndsa haka dogari a in diye.

55 Miyegbangbanye malamyē ka kabei kat tadi

el sagdatso a no Yesu ɓa belten, tá ðimmo.
56 Gibo miye hananan ta sika sagdatso zherin-
gye anangen, sagdasen á peiyo kwamungeren
hido.

57 Imi a maḍo a kango ta ḍa sagdatso zheringye
anangen adi tsa :

58 “Hina kellan ndadi tsa : Henɓa gbarra haika-
li ano, a miya ḍa ka tuffongerren, avor botye
mwaken na no a á ka tuffe.

59 A no getsingen sagdatsodaren á peiyo kwa-
mungeren hido.

60 Magbane malame a maḍo a kango avorsen,
nda ḍiyo Yesu a tsa a chi : “Té weye mwa ka
a la ? Mino ano, miyeno a ḍa sagdatso kan
ananga ?”

61 Nda kango ḍong, á boyi lemo. Magbane
malame a ngado a ḍiyen a boyen : “Hye no
Kristo Ndse da Mahulatso ?”

62 Yesu a tsan : “Hen no ndi, huɓa na Ndso
Bwara a-ndsatso a tuffo zume da nyeretso, ndaɓa
si ka perɓye a pwa.”

63 Magbane malame a tsara basyebasyeden a tsa :
“Huma mom mbiditso sagdatso ? Hu kella, ɓo
ḍa Pwa, huna tsa ya ?”

64 Kat ta bashiye ka leme wei.

65 Imi a tiya a tuffen nauye, ta gbo humwasen,
ta levren, ta tsan a chi : “Hye ḍa leyetso !”
dogaritso a luwren ka lebha.

66 Bitrus tsi ne a njiya avor voti, itsi ndsitsi
avor miye lentso da magbane malame nga si.

67 Nga na Bitrus ndaba in diye, nga niden a tsa: "Hye gban hu ndsa ka ndso-Nazarat ano Yesu."

68 Nda ndelha a tsa: "Tá leyi leme a hye boyo, tá kelli gban." Nda dimmo di sogboktso, ḍyekei wa.

69 Ndsitsa a nan, nga tiya boye miye di kango ahangen: "Mano ne avorsen."

70 Nda minna a ndelha. Na miya kange yang kyengkyeng, miye-kange hangen a tsa Bitrus: "Diyalo hye ne avorsen, hye ndso-Galilitsi."

71 Nda tiya boye leme kerker ka gbotso: "Tá leyi manano hunadi wadden."

72 Gbel ḍyekei a wa gbeiyetso. Bitrus a ḍyanga leme ano Yesu a boyen: "Ḍyekei á nda wa gbeiyetso hya ndelti a laka mwaken." Ndata tuwo.

15 Gbel ka hawure miye-gbangbanye malamye, ka dziye-sokworye, ka miyedi-dori, ka kabei kat ta peiyo kwamungeren a kello so; ta h̄weyi Yesu a nguten ta vodden gaka Bilatus.

2 Bilatus a ḍiyen: "Hye, hye no home da Yahudawa?" Nda mwa a tsan: "Hye boyo."

3 Miye-gbanye malamye a gwamen leme kaba-gban.

4 Bilatus a ngado a ḍiyen a tsa: "Té mwa, tá leme da? Na, leme kabagban ta gwomu."

5 Yesu árei mwa nagi hido, Bilatus a ndello.

6 Avor botye hiwotso nda weye parren ndso-gberrowe hido, ma ta ngiso gakan.

7 Ma nedo miya wa a chi Barabbas, miya hweyeren ka miye-ko leme hwa, iye belha avor kolemedaren.

8 Lektso miye a maḍo a tiya ngisen, ma nda daren a no kwalemeden.

9 Bilatus a mwaren a tsa: "Huna mwa na parra home da Yahudawa?"

10 Gibo bo niyo, go zhuwne miye-gbanye malamye a kitten.

11 Miye-gbanye malamye a kidok boyile ahaka miye lektso ati ndaḅa parraren Barabbas.

12 Bilatus a ngado a mwaren a tsaren: "Mino na go ma huna wa ati Homo Yahudawa?"

13 Ta maddo kwormungeren a tsa: "Miya hedimden!"

14 Bilatus a boyeren: "Gomino, ndo sahaso nda da?" Ta go gawei: "Miya hedimden!"

15 Bilatus gekelo nda mwa a da miye sa ta mo, nda parraren Barabbas. Betsi miya hyeng Yesu ka kufwatso, nda vodden gekelo miya hedimden.

16 Dziye-kawatso ta perro kan avor votsi, Praitorion no, ta wa lektsi miye-kawatso.

17 Ta kallaren rukute homne, ta tuḍa sopine hwale a dikken.

18 Ta pokan: "Miya pokowno Home da Yahudawa!"

19 Ta lev nangen ka garatso, ta tuffen nauye, ta puwo a gyero.

20 Ta baggen ka alale a siḍagen rukute homne, ta chopwan basyesyeden. Ta dimmo kan aha-

bwange ati ba hedimden.

21 Ama nedo Siman ndso-Kairawani, bago Iskandari ka Rufus, ndadi si di ha gballame ndaba perro, ta dan mbamtso nda wudo karen gekelo ndaba ngur kada hedimtsoden.

22 Ta tila kan a a ha ati a Golgatha, ha ule ne no.

23 Ta difen habiye mbwotso annab, miya ngunden ka myrrh ; nda mwa a luwo.

24 Ta hedimden, ta ngello so basyesyeden ahangen, ta pa bara tanba na sa ama a dimnio.

25 Fire fella naya miya hedimden.

26 Miya dor gwomleme a miya gwomen, miya dikden apwa: "Home da Yahudawa."

27 Ta hedimdo dziye-lowsye gbei kan gban, miya dikden a kadei hedimtso, a hido a tuffe zumeden, a hido a tuffe legdeiden.

29 Miye di perri a boyen lemohasei, ta humo nangeren ta tsa a chi: "Hayo! Ma di filla haikali hye minna no avor botye mwaken.

30 Hye mbo nanga, janga go kada hedimtso".

31 Che gban miye-gbangbanye malamye adi baggen, ka miyedi-dori bwa ta tsa: "Nda mbo imi, nda ko mbo nangen,

32 dakamen Kristo Home da Israila nda janga bogong a kada hedimtso, ma niyum ma vomdo diyalome". Ten gban miye, miya hedimden karen, ta daren.

33 Naya fire a si nan, kulitso a kisso a gbo njiya sie fire a kwaka.

34 Fire a kwaka Yesu a waha ka kworme kerker :
“ Eloi Eloi Lama sabachthani ?” Zeregyeden no:

“ Pwadei Pwadei gomino hye ḍakei hido ?”

35 Imi ne kango hangen a kello a tsa : “ Hu kella
ndadi wa Iliya.”

36 Ama a gibo, nda ngur sobase a na ka habiye
gbangye, nda galingo a garatso, nda ven gekelo
nda tsoho, ndadi tsa a chi : “ Kangum ḍong, ma
niyam sie Iliya ḥa si nda jangaden.”

37 Yesu a maddo kwormungen kerker, nda
dimdo pisen.

38 Base galingtsi avor haikali. nda piḍillo a takko
gbei a pwa a janga a njiya.

39 Naya kachalla, ma kango humwasen, ana
geche nda dimdo mensen, nda tsa : “ Diyangen,
mano Ndsa de Pwa no.”

40 Imi nedo maindye, ta niya di ha ḥongo,
avorsen Maryamu Ndse-Magdaliya, ka Maryamu
nogo Yaḳub a-swade ka Yosi, ka Salome gban.

41 Ten no di kwoden adi ḍan lentso naya nda
ndsa avor Galili ; i maindye gban, iye ta si karen
ḥwa gaka Yerusalem.

42 Naya kade a liya kenno, fire ḍado sye gekelo
assabachi no,

43 Yusufu Ndso-Arimathiya, ama avor kabei ndi
ka nangen gban ndadi kulla homne da Pwa, nda
perro haka Bilatus nzimsen duk, nda ngiso na
miya ven sitto da Yesu.

44 Bilatus a ndello gekelo nda mberro gbel.
Nda wa kachalla nda ḍiyen sie ḥo ḥongo ka wei.

45 Naya nda dimma leme gaka kachalla, ɓo mwa miya daka Yusufu ka sisen.

46 Ndi gban nda der base, nda jaugaden, nda dan fowe ka base, nda dikden avor tane a miya ebo avor faratso. Nda likado itsi faritsi a kwamu tane.

47 Maryamu Ndsso-Magdaliya ka Maryamu nogo Yosi, ta niyo ha miya dikden do.

16 Fira Assabachi a perro; Maryamu Ndsso-Magdaliya, ka Maryamu nogo Yakub ka Salome gban ta der so-pomtso gekelo ta bosso.

2 Ka hawure gbigbit avor firo kwamutso a botye tukwelugbei ta si haka tane, fire a dimma.

3 Ta boyo so di siren a tsa: “Wano ɓa likodo faratso di kwamu tane?”

4 Naya ta maddo diyengeren ta na miya liya likodo faratso, gibo tsi ne kabagban.

5 Naya ta perro vor tane ta na a lagba, tsi ne ndsa a basa zume, nda ka rukute kunge, ta ndello.

6 Ndi gban nda tsaren: “Bé huná ndello, hunadi el Yesu Ndsso-Nazarat a miya hedimden, ɓo maɗo, ndi tám ga; niyam ha miya dikden do no.”

7 Wudum, boyum miyedi-kwoden ka Bitrus, tsindodi weyo ahumwasen ɓa wudo Galili; garo huɓa nan botsi nda boyowno.”

8 Ta dimma, ta maɗo ka tada di haka tane, gibo sisen a wureren, ka ndelto a tsigeren. Tá boyo ama ndong lemo, gibo tadi hweyo.

9 Fira nda maɗo kan, ka hawure avor fire kwa-

mutso a botye tukwelugbei, nda tiya dimma nan-
gen gaka Maryamu Ndsó-Magdaliya, ngei matye
nda dimmado pelle tukwelugbei a yedingero ka-
den.

10 Nga wudo a boyo miye ta ndsa karen kenne-
neng, tadi ndsa ka yedikitso ka horitso.

11 Ten gban, naya ta kel leme ati tsi no ka pitso,
ngei gban nga nan, ta ko vo diyalome.

12 Bete leme ano nda dimma gaka miye ne yang
gbei, ten ne di weyo a no tuffe a ha gballame.

13 Ta wudo a boyo miye a mbidi, tá verren
diyalome.

14 Bete ano nda dimma gaka ten bow a mbidi
gbei, ten ne ndsa di zem sizemtso, nda ngiya krea-
n a boyeren leme gekelo tá vo diyalome, ka yeje
nyeretsodaren, gekelo tá vo diyilome gaka miye
di nan betsi madtsodaren.

15 Nda tsaren a chi: "Wudum avor vratso kat,
boyum lemfeme gaka mwasatso kat.

16 Ma vo diyalome, miya dan baptisma gban,
ndaḅa mbo; ma ko vo diyalome, nda dim bashi-
tso.

17 Leme gino ḅa kwodo betsi miye di vo diyalome:
Avor kwaka tanḅa dundo pelle, tanḅa boye
leme ka zhimei som som.

18 Tanḅa porro rukunye; nagi tan tsob a ngum-
we, á gerren so ka a lemo; ta bop tyefungeren a
no dziye-otso, tanḅa mbogerren."

19 Getsingen Homengum Yesu, betsi nda boye-
ren leme, miya luwren avor pwa, nda ndsa a tuffe

zume da Pwa.

20 Tan gban, ta muḍo, ta boye leme a ndoha,
Homengum adi ḍa lentso karen, ndadi nyeredo
leme ka so-natso iye kwoderen.

